

Praznovali smo 30-letnico osvoboditve in 55. obletnico obstoja tovarne

Ves zadnji teden meseca aprila smo v naši tovarni posvetili praznovanju 30-letnice osvoboditve in 55. obletnice obstoja tovarne.

V torek in sredo (22. in 27. 4.) smo organizirali ogled po naši tovarni za svojce zaposlenih, za upokojenke in za družbenopolitične organizacije iz terena (KS Dravlje, Šentvid, postaja LM, ...) in družbenopolitične organizacije občine Šiška mesta Ljubljane. V petek 25. 4. je bila slavnostna seja delavskega sveta na kateri je spregovoril tovariš Rode in s preprostimi in toplimi besedami opisal pot »Dekorativno« od osvoboditve do danes ter orisal naše bodoče naloge in dileme, ki jih bomo morali sproti in tvorno reševati tako kot v preteklosti in še bolj prizadevno. Za tovarišem Rode je povzel besedo še tovariš Klemenčič Ivo, sekretar za gospodarstvo pri izvršnem svetu skupščine SRS. Tovariš Klemenčič je v nekaj kratkih besedah orisal gospodarski položaj pri nas in opozoril na nekatere pomembne dejavnike gospodarjenja kot sta na primer vse preje močan uvoz in premalo izkoriščene možnosti v izvozu. Za tem je povedal še nekaj kratkih in jedrnatih besed tovariš Plemenitaš, predsednik skupščine občine Šiška. Poudaril je pomembno vlogo »Dekorativno« v sklopu gospodarskih organizacij na področju šišenske občine, ni pozabil omeniti naše nenehne skrbi za delovnega človeka, obenem je pohvalil našo organizacijo družbene prehrane...

Slavnostne seje DS so se udeležili tudi predstavniki družbeno političnih organizacij občine in republike: tov. Jože Dimnik, predstavnik izvršnega sveta Slovenije, tov. Hribar, sekretar občinske konference ZKS, tovariš Lojze Meznarič, sekretar občinskega sindikalnega sveta, tovariš dr. Pogačar Franc, predstavniki iz zavoda Janeza Levca, predstavnik podjetja »Varnost«, predstavnik »IMP« in »Megrada«. Prav tako so bili prisotni tudi predstavniki tiska.

Naslednji dan 26. 4. je bil za mnoge v naši delovni organizaciji

eden najsrečnejših dni v življenju. Ob 8.30 je tovariš Rode razdelil delavcem sklepe delavskega sveta o dodelitvi družbenih stanovanj in posojil.

To je bilo prenekaterim gotovo

najlepše darilo za dolgoletni delovni trud, drugim pa spet, mlajšim, močna vspodbuda in obveza za še boljše in odgovornejše delo na delovnem mestu.

B. Ž. J.

Stanovanje — sanje, stanovanje — resničnost

Polet, vedrina na obrazih, nam vsem v dokaz; sadovi dela tridesetih let v svobodi!

KRSTIČEVA DRAGICA je doma iz Negotina v Srbiji. V Sloveniji je že deseto leto. Pravi, da živi in misli že kot prava Slovenka. Je mati samohranilka. S sinom, ki obiskuje 6. razred, stanuje v privatni sobici za katero plačuje 500 din.

Na zastavljena vprašanja je tiha in skoraj preveč skromna Dragica odgovarjala in pripovedovala:

— Letošnji 1. maj je zame eden najsrečnejših v življenju. Naša delovna skupnost mi je dodelila novo stanovanje. To je nekaj, česar ne znam povedati z besedami. Najlepše se zahvaljujem tov. Krmeljevi in vsem članom komisije. Sedaj si bom s sinom lepše uredila življenje. Sin ne bo več prepuščen sam sebi. Sedaj mora zaradi neurejenih stanovanjsko-življenjskih razmer života riti.

SIN SE BO PO ŠTIRIH LETIH VRNIL K MENI

Kraljeva Marta je doma tam iz daljne Štajerske, že na Hrvaški meji. Tam ima tudi štiriletnega sina.

»Sedaj, ko sem dobila stanovanje bo prišel k meni — komaj čakam na to!« Marta je povedala, da se bo v življenju vedno spominjala dveh dogodkov: takrat pred devetimi leti, ko je bila sprejeta na delo v »Dekorativno« in sedaj, ko je dobila novo stanovanje.

Marta tke na žakardski moket. Je članica sveta ekonomske enote tkalnice.

»Na artiklu 8234 delam rada. Res je precej zahteven, toda ko si enkrat pridobiš delovne metode, gre dobro. Res, za klepetanje pa ni nobenega časa. Tudi osebni dohodek je v redu. Ne želim zamenjati tega artikla z drugim. Imam pa nekaj predlogov za izboljšanje tkanja. Vse pre-

več je neegalnega votka in premalo navite rezerve, vsled tega je vse preveč paranja. Tudi v materialu cevč-

Nadaljevanje na 2. strani

nice je preveč odsukanih enojnih mest...»

V DEKORATIVNI BOM ZAPOSLENA DO UPOKOJITVE

Olga Krasnikova je predelovka na Smithovih strojih. Na teh statvah dela od njihove montaže. Med prvimi je začela delati tudi štiristrojno. Tudi ona je ena izmed tistih, ki ji je bilo v letošnjem slavnostnem letu rešeno stanovanjsko vprašanje.

Vsa srečna je pripovedovala, kako je s tem presenetila moža, ki je zaposlen pri privatniku.

»Za našo mlado družino je to velik dogodek. 1. maj 1975 bo nosil v našem življenju posebno obeležje. Sedaj sem tudi občutila, da se naš samoupravni sistem spreminja v prakso.«

»Imam dva otroka, prvi je star 3 leta, drugi eno leto. Sedaj stanujemo v vlažnem stanovanju. Zaradi

takega stanovanja imamo ležišča podstavljena z lesenimi gajbami. Najlepše se zahvaljujem komisiji in posebno tov. Krmeljevi za ugodno rešitev!»

»PO 50. LETIH BOM PRVIČ STANOVALA V SUHEM IN PRAVEM STANOVANJU«

Tov. KOZAMERNIK TONČKA je predelavka v »prvem nadstropju«. V Dekorativni ji teče že 28. leto. Njeno življenje, ki je bilo pravzaprav polno trpljenja, bi zagotovo zahtevalo, da bi ji posvetili večji prostor v glasilu.

Tončka je ena izmed mnogih naših delavk, ki so s svojim delom pripomogle, da je ime in renome »Dekorativne« znano po vsej Evropi. »Ironija usode je hotela, da sem rodila dve nezakonski hčerki. Navkljub temu in vsemu hudemu, sta dobili in še dobivata od mene veliko, veliko materinske ljubezni.«

»Vse življenje — zadnjih 28 let sem posvetila moji hčerki Majdi in delu v »Dekorativni«. Kajti, Majdica je skoraj neozdravljivo bolna. V službi je v posebni šoli duševno prizadetih otrok Frana Levca. Naša delovna skupnost ima nad to šolo patronat. Mojster v službi Majdo zelo pohvali!

Tončka, kako boste praznovali letošnji 1. maj?

»Veste, to je moj najboljši maj. Sama ne vem komu se bi zahvalila. Dobila sem novo dvosobno stanovanje. V tem stanovanju je posebej stranišče, kopalnica, centralna kurjava... Oh, kako bo to lepo živeti. Prvič po 50 letih bom zaživela v stanovanju, ki sem jih do sedaj lahko le gledala! V stanovanje bo z menoj odšla Majda in moja mama. Tudi one so vse presrečne.

NOVO STANOVANJE MI BO OMOGOČILO, DA MOJ OTROK NE BO VLEKEL METLE

Ko sva z Mihom vprašala Nartnikovo Marjanco, kje naj bi jo fotografirala, je takoj odvrnila, »tam gori nad jedilnico, kjer je vse tako lepo in novo opremljeno — tam rada pospravljam!«

Vedno nasmejana in za šalo pripravljena Marjanca je štiri leta v Dekorativni. S svojim delovnim mestom snažilke je zadovoljna. Tudi njen letošnji 1. maj je eden najbolj srečnih. Povedala je, da še danes ne

more verjeti da ji je naša delovna skupnost dodelila novo stanovanje.

V razgovoru ji je beseda stalno prehajala na njenega sina. Marjanca ima trden cilj, da bo omogočila svojemu otroku boljše življenje.

Pogovor vodil Franci Hriberšek
Foto: Miha Celanec

NAŠE ENOTE CZ SO IMELE VAJO

16. 4. 1975 je bil izveden »letalski napad« na Dekorativno. Ob tem je nastal požar v skladišču ob zaklonišču. Pri napadu so bile poškodovane tri osebe, od teh sta ostali dve pod ruševinami.« Ob 12. uri je bil s sireno dan znak o prenehanju nevarnosti.

Tovarniški štab civilne zaščite se je takoj zbral in odšel na ogroženo območje ter izdal vodjem enot operativne naloge. Enote CZ so se medtem zbrale na svojih zbornih mestih in se opremile z reševalnimi pripomočki. Formirale so gasilsko enoto, enoto za PP, tehnično ekipo, ekipo RBK, ekipo reda in varnosti in obveščevalno službo s kurirji.

Pet minut po prenehanju nevarnosti je prispela na mesto požara gasilska enota z gasilskim avtomobilom in motorko. V rekordnem času so položili cevi za gašenje z vodo in omejitev požara. Istočasno je prišla na »mesto napada« tehnična ekipa, in nemudoma začela odstranjevati ruševine, da bi prodrla do ponesrečencev. Deset minut po alarmu je prispela ekipa prve pomoči. Prva trojka je takoj prevzela v oskrbo ponesrečenca, ki je ležal zunaj pogorišča. Ekipa reda in varnosti je obkolila ves okoliš in zavarovala dostope do podjetja. Ekipa za obveščanje je pravočasno vpostavila povezavo med štabom in operativnimi enotami. 15 minut po tem, ko sta prispeli na mesto napada, sta tehnični ekipi rešili dva ponesrečenca izpod ruševin ter ju izročili dvema trojkama PP v oskrbo. Prvi je bil močno opečen, drugi pa je imel odtrganino. Oba ponesrečena sta sanitetni trojki obkrobeli in pripravili za prenos oziroma prevoz v bolnišnico.

Po končani vaji je bil zbor vseh ekip CZ na košarkarskem igrišču »v jami«. Vodji štaba, tovarišu Bernatu, so posamezni vodje ekip poročali o poteku dela, kakor tudi o svojih opažanjih in pripombah o delu.

Po raportu je tovariš Bernat ocenil celoten potek vaje CZ ter prosil predstavnike občinskega in mestnega odbora NO ter dr. Klobučarja za posredovanje svojih vtisov o uspešnosti izvedene vaje. Tovariš Bernat se je zahvalil vsem sodelujočim ekipam za prizadevanost na vaji in pozval vodje enot na kratek razgovor s predstavniki NLO — tovarišem Ceglarjem, tovarišem Kozincem in dr. Klobučarjem, ki je usposabljal in instruiral naše enote za PP; tam so podrobneje ocenili uspešnost dela vseh enot. Opazovalci so bili mnenja, da je bila pri vaji navzoča velika mera resnosti in pripravljenosti, tako, da je bil potek vaje pregledno izveden. Pri tem so opozorili posamezne enote na nekatere drobne pomanjkljivosti, ki pa jih bodo lete z nadaljnjimi vajami nedvomno odpravile.

Tone Jesse

Naše nagrajenke z BIA

Bienale jugoslovanskega industrijskega oblikovanja (od 11. 4. do 22. 4. 1975)

Na letošnjem že šestem bienalu jugoslovanskega industrijskega oblikovanja so prejele naše oblikovalke

O njihovem delu nam je ljubeznivo pripovedovala tov. Meta Tomšič, vodja vzorčnega oddelka

Meta Tomšič, Alenka Ferjančič, Silva Bernik, Marija Novak, Pija Okršlar in Slavka Škrbinc častno priznanje BIO 6 — za oblikovanje vzorcev pohištvenega blaga, ki so bili predloženi sprejemni žiriji DLOS.

Naše oblikovalke sproti zasledujejo nove smeri v pohištvenem oblikovanju kot tudi v oblikovanju na tekstilnem področju — zasledujejo stanovanjsko »modo«. Že najmanj za leto ali celo dve programirajo vzorce in designe.

Ideje za nastanek nekega vzorca se porajajo zelo različno. Včasih se vzorec zasnuje na podlagi pregledovanja različnih revij in publikacij, ki objavljajo najnovejše dosežke s področja pohištvenega oblikovanja, včasih spet nakazujejo smernice novi modi različni specializirani sejmi mode, mnogokrat pa so ideje tudi lastne — oblikovalčeve. Seveda je pri oblikovanju vzorcev pohištvenega blaga (kot pri vsakem industrijskem oblikovanju) nujno upoštevati zmogljivost strojev, poznati materiale, njihove lastnosti, barvne možnosti in, ne nazadnje, treba je skupaj s komercialno službo predvideti, kakšno bo povpraševanje po določenih artiklih na tržišču. To pomeni, da oblikovalec ne more poljubno kreirati vzorcev, ampak mora vedno delati tako, da pri vsakem

posameznem vzorcu upošteva vse zgoraj omenjene faktorje.

Oblikovalke posebej poudarjajo kakovost kopenhagenskega sejma tekstila, ki je še posebej pomemben za oblikovalce v tekstilu.

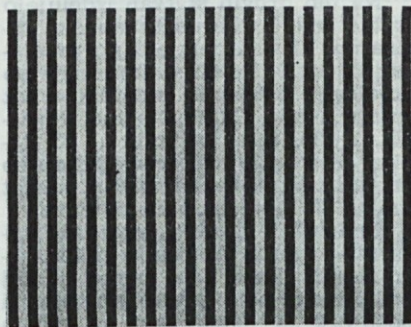
Vsakoletna kolekcija vzorcev »Dekorativne« je sestavljena deloma iz vzorcev, ki so že vključeni v proizvodnjo, deloma pa iz popolnoma novih. Kolekcijo določi komisija za vzorce v tovarni.

Razen vzorčenja za redno proizvodnjo, morajo oblikovalke mnogokrat vzorčiti tkanine iz ostanka materialov, da ne bi prišlo do zastojev v proizvodnji (t. j. iz materiala — oz. preje, ki so ostale v različnih barvah od redne proizvodnje).

Tovarišica Tomšičeva nam je v pogovoru omenila, kako važno je, da pri vzorčenju in izbiri prej za dokončne izdelke upoštevajo potrebe in povpraševanje v lesni — pohištveni industriji, saj se morajo vezava, kompaktnost in design tkanin neločljivo vezati z oblikami lesenih delov pohištva (ki so — pač odvisno od mode — zdaj oglati, drugič spet obli).

Na začetku imenovane tovarišice — naše oblikovalke — so na različnih sejmi in prireditvah oblikovalskega ali komercialnega značaja prejele že več nagrad in priznanj, kar je vsekakor vzpodbuda za nji-

Nagrajeni art.: 5682

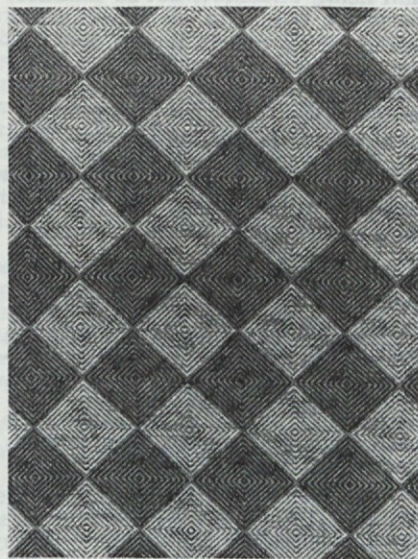

BLIŽA SE KONEC ŠOLSKEGA LETA

Naše delavke (delavci) že vse leto pridno obiskujejo predavanja za dopolnitev osnovnošolske izobrazbe. Pred približno mesecem dni so se končala zadnja predavanja. Izpite opravljajo prijavljenci redno, tako da so jim na koncu šolskega leta ostali le še trije izpiti iz zgodovine za 8. razred, matematike za 8. razred in fizike za 7. in 8. razred. Tudi te izpite bomo predvidoma do 10. junija opravili. Vsi prijavljenci smo bili z načinom organizacije predavanj in izpitov zadovoljni in priporočamo še vsem

hovo delo in tudi priznanje za našo tovarno. Pri ocenjevanju, kot je npr. BIO, kjer komisije strokovnjakov ocenjujejo industrijsko oblikovanje posameznih artiklov, morajo

Nagrajeni art.: 5820

biti poleg artiklov priloženi tudi natančni podatki — za tkanine: vzorci v vseh barvah, v katerih bi jih lahko proizvajali, teža na m², cena, dostava materiala, proizvajalec in ime posameznega oblikovalca.

Letošnje priznanje BIO so prejele naše oblikovalke po sklepu jugoslovanske žirije za naslednje artikle: 5682, 5682-1, 5677, 5677-1, 5806, 5806-1, 5808, 5808-1, 5820, 5820-1, 5646, 5646-1, 5646-2. Najpogosteje zastopane tkanine v teh vzorcih so: stanično vlakno (to prevladuje), bombaž in nekaj umetnega vlakna.

Našim oblikovalkam za prejeto priznanje iskreno čestitamo!

B. Ž. J.

Štefka Vajdič

NA PROIZVODNEM DELU

Delo v proizvodnji je trajalo štirinajst dni. Delala sem v tovarni Dekorativna, kjer izdelujejo pohištveno blago, jacquardne tkanine, preproge in še vrsto tkanin.

Prvi dan, to je 3. 3. 1975, smo si pod vodstvom tovariša Modica ogledali nekaj oddelkov, kot so tkalnice, barvarna tkanin in plemenitilnica z apreturo. Po ogledu nas je tov. Modic razdelil v tri oddelke. Dodeljena sem bila v apreturo. V tem oddelku je več vrst strojev. Na raztepalu stepajo blago, da gre las narazen. Blago, kot je moket, stepajo štirikrat, druge vrste blaga pa trikrat. Pri raztepalu sem delala dva dni. Na likalnem stroju blago likajo in navijajo na velike valje ter pošiljajo v oddelk adjustirnico, kjer blago premerijo in pregledajo, če ima mogoče napako. Tri dni sem delala pri stroju Famatex, ki opravlja več faz dela. Stroj je sestavljen iz vlagalne naprave, kamor vložijo blago in ga nato vpno na ščipalke. Blago gre nato v sušilne komore, kjer se suši. Zadnji del stroja je zlagalna naprava, ki blago zлага na določeno širino, kar pa lahko uravnavamo. V stroju blago tudi apretirajo oz. plemenitijo s snovjo primal. Blago pri plemenitenju vpno še v posebno napravo za nožem, ki primal razporedi po hrbtni strani tkanine. Od tu vozijo blago v adjustirnico.

Drugi teden sem bila dodeljena v pripravljalnico. Delala pa sem v skladišču preje. Preja pride kot surovina v barvarno, od tu v skladišče, naprej v snovalnico, od tu pa v tkalnico. Preja je navita na vreteno, ki ga delavci imenujejo »špulak«. Navitki surove preje so označeni s številko 89. Obarvane preje so prav tako označene s številkami barve, a enake barve se ločijo med seboj po številki barvne partije. V skladišču smo navitke nabirali v lesene ali plastične zaboje in jih z dvigalom vozili v snovalnico, kjer so prejo nasnuli na velika vretena, podobna valjem in jih nato vozili v tkalnico. Vsako jutro sem z delavko odšla v snovalnico, kjer sva majhne navitke ločili od velikih in jih vozili na previtje. Večje navitke pa sva nabrali za skladišče ali pa jih pustili v snovalnici, če so jih delavke potrebovale.

Delo v proizvodnji je vključeno v učni program, saj se tu prav tako učimo in seznanjamo z delom v tovarni. Pri tem znamo potem bolje ceniti izdelke na tržišču, ko vidimo, koliko truda je treba vložiti v delo, da ga dokončamo. Za svoje delo smo dobili nagrado in pa oceno, ki bo vpisana v spričevalo. Mislim, da je bilo naše delo kvalitetno, saj ni bilo pritožb.

Marjana Piškur

To je spis, slovenska šolska naloga o delovni praksi v »D«.

Seznanjajmo se z delom naših delavcev na posameznih delovnih mestih

Danes nas bo seznanila z delom v ročni tkalnici Marica Štrukelj, tkalka v ročni tkalnici.

Štrukljeva Marica se je rodila v Šentvidu pri Ljubljani 6. 5. 1932. Od končane šole, ko se je kot petnajstletna deklica zaposlila v naši tovarni, mineva že 28. leto.

Njeno prvo delovno mesto je bilo v tkalnici, kjer je najprej delala pri stroju za tkanje preprog. Nato je delala pri vseh strojih po nekaj časa, ker se je pripravljala za inštruktorico. Tovarišica Štrukljeva je bila v tistih letih večkrat udarnica. Kot inštruktorica v tkalnici je delala nekaj let, preden je bila premeščena na delo v ročno tkalnico skupaj s tovarišico Micko Babnikovo.

Micka in Marica sta bili prvi delavki, ki sta prišli v ročno tkalnico naravnost iz proizvodnje. Pred tem so imeli za ročno tkanje le dve statvi za tkanje blazin in blaga in pa izposojene statve za preproge.

Obe, Micka in Marica, sta delali na statvah — preproge. Naročila za vozljane preproge so se množila in tako so v tovarni izdelali dodatne nove statve. Danes jih je v ročni tkalnici pet za tkanje pregrinjala, blaga in blazin (po naročilu) in sedem statev za preproge in tapisrije.

Na teh drugih statvah izdelujejo tkalke tudi zahtevne umetniške tapisrije, ki se izdelujejo po predlogah (slikah). Delali so tapisrije po predlogah priznanih umetnikov, kot so npr. Jemc, Ciuha, Novinc, Pogačnik, Ajdič, arh. Paškulin... Te tapisrije so zelo zahtevne. Delane so na principu gobelina in mnogokrat tudi v 30 in večbarvnih odtentkih.

Malokdo — tudi v sami naši tovarni — pozna proces in potek dela ročnih tkalk, zato bomo ob tej priložnosti bolj podrobno opisali postopek in potek dela na ročnih statvah.

Tkalke najprej dobijo v roke osnovo (volneno ali sintetično), jo navijejo na valj ročno, nato pa, odvisno od zahtevka oziroma naročila, vdevajo osnovo v ličalnice. Vdevi so različni — za vzorčaste tkanine je vdev zahtevnejši kot za gladke. Tako so statve pripravljene za tkanje.

Pri različnih proizvodih (blazinice, pregrinjala, prtiči, tapisrije, preproge — gobelinske in vozljane) je nadaljnji postopek dela različen:

Tkanje okrasnih blazin

Najprej mora izbrati tkalka primerne barve votkov, predvideti mora vzorce, da nastane iz vsega kasneje skladna celota. To delo opravljajo tkalke večinoma na pamet, zato je nujno, da poznajo barvne lestvice, da imajo smisel za skladanje barv in domišljijo za ustvarjanje najrazličnejših vzorcev.

Samo tkanje je ročno — to pomeni, da tkalke ročno vlečejo čolničke preko zeva, medtem ko dvignejo liste s podnožkami. To delo poteka sinhrono — delo rok, nog in pa pazljivost in natančno štetje niti votka različnih barv.

Pri enostavnih vzorcih lahko delajo tkalke z dvema podnožkama (da se premikata dva lista), medtem ko se pri bolj zahtevnih vzorcih uporablja tudi do dvanajst podnožk (za dvanajst listov).

Na enak način se delajo tudi pregrinjala ali naročeno ročno metersko blago.

Tapiserija ima spet svoj, specifični potek:

Na že osnovano osnovo se ročno gobelinsko tke in se ročno (pač na podlagi predloge) vozlja — spet z večjim številom barv. To velja za tapisrije, ki jih izdelujejo v sami tovarni na osnovi skic, ki jih predložijo oblikovalka.

Tapiserije na podlagi slik (predlog) umetnikov se delajo (v glavnem) gobelinsko, z izredno tankimi nitkami, da so prehodi barv (po sliki) čim manj opazni.

Tu gre večinoma za izredne finese. Nista dovolj le natančnost in pridnost, ampak tudi velika mera smisla za to delo.

Postopek dela vozljanih preprog je naslednji:

Na osnovo se vežejo volnene niti ročno — in vsaka zavozljana vrsta se zatke s petimi do šestimi vrsticami votka, nakar pride zopet na vrsto vozljanje. Tudi tu sta dve možnosti: tkalke tkejo enobarvne kot tudi vzorčaste preproge. Pri tem delu je zlasti pomembno, da so vozlji enakomerno striženi.

Tovarišica Marica Štrukljeva nam je opisala ves postopek v ročni tkalnici zato, da se lahko vsem članom našega kolektiva predstavijo s svojim uspešnim in ne nazadnje tudi težavnim fizičnim in kreativnim delom.

Prihodnjič: nekdo iz barvarne preje.

ZAHVALA

Spoštovani!

V imenu Jožeta, Zupanove in Berčičeve družine, in ne nazadnje tudi v svojem imenu, se najtopleje zahvaljujem vsemu kolektivu, ker ste v tako lepem številu spremili na zadnji poti našo drago MIMI.

Posebna zahvala naj bo izrečena tudi tovarišici novinarki in tovarišu Bezlaju za preproste in prav zato tako prisrčne besede ob odprtem grobu.

Prisrčno pozdravljam!

Vdani in hvaležni
Anton Jenko

Izvoz v prvem tromesečju 1975

Poroča tovariš Mlakar

V prvem tromesečju letošnjega leta je izvoz naših tkanin ugoden. Vrednostno smo presegli plan za 60 %, količinsko pa za 24 %. Izvozili smo približno 170.000 metrov blaga v vrednosti 9.500.000 N din. Največ smo prodali v Sovjetsko zvezo, nato pa v Zahodno Nemčijo, Švedsko, Finsko, Dansko, Avstrijo, Kuvait, Avstralijo, Italijo, Norveško...

Zaradi gospodarske krize v zahodnih državah postaja prodaja vedno težja in zato se bomo morali zelo truditi, da bi izpolnili letošnji plan izvoza. Poleg tega, da naša tovarna nima dovolj kapacitet za proizvodnjo žakardskih plišev, ki jih kupci sedaj v krizi edino še iščejo, so problemi tudi cene, ki v inozemstvu za tekstilne proizvode padajo, pri nas pa naši dobavitelji surovin še vedno cene zvišujejo. Upamo in zelo si prizadevamo, da bi sklenili pogodbo za večje naročilo iz Sovjetske zveze v količinah, ki jih je mogoče zelo produktivno proizvajati.

V nerazvitih državah so naše možnosti prodaje zelo majhne, ker te države še nimajo razvite industrije blazinjenega pohištva, zato naših tkanin ne potrebujejo.

Janez Mlakar

V slavnostnih dneh, ko narodi in narodnosti Jugoslavije praznujejo 30-letnico osvoboditve domovine, daje delovna skupnost »Dekorativne«, Ljubljana,

PRIZNANJE IN POHALO ZA IZREDNE ZASLUGE

tovarišu BERNARDU RODETU,
generalnemu direktorju podjetja,

ki je v 23 letih svojega dela v delovni skupnosti v težavnih razmerah z izredno požrtvovalnostjo vodil in usmerjal delovno skupnost in podjetje, da sta dosegla tak razvoj in napredek, na katerega sta lahko po pravici ponosna.

V času obnove, ko še niso bile zaceljene rane okupacije in osvobodilne vojne, je tovariš Bernard Rode prevzel dolžnost direktorja podjetja, ki je imelo zastarele in izrabljene stroje in drugo opremo, neustrezne delovne prostore, zastarelo tehnologijo proizvodnje, nerazvito upravljanje in delavsko samoupravljanje šele v plahem zametku. Na takem poprišču dela je tovariš Rode takoj začel graditi trdno organizacijo dela in proizvodnje, pripravljati načrte za rekonstrukcijo in modernizacijo opreme in pripravljati ter pridobivati ljudi in sodelavce za nove naloge in cilje.

Nedvomno je največja zasluga tovariša Rodeta, da je pogumno zakorakal po poti napredka in zato navdušil vso delovno skupnost. Treba je reči, da vseskozi stoji sredi življenja in pri tem ustvarjalno sodeluje v raznih družbenih in političnih organizacijah, v samoupravnih skupnostih in zlasti še v delovni organizaciji na sejah samoupravnih organov in na diskusijskih sestankih, ki so se razvili in zrasli po njegovi pobudi. Ker vse njegovo delo in prizadevanje izžarevata težnjo po napredku in po izboljšanju, išče vedno novih rešitev zlasti za probleme, ki prizadevajo delovnega človeka.

Delovna skupnost se želi s tem priznanjem zahvaliti tovarišu Bernardu Rodetu za vse njegove skrbi in žrtve, ki jih — pozabljajoč sebe — dan za dnem podarja delovni skupnosti in mu hkrati želi še mnogo delovnih uspehov in osebnih sreče.

Ljubljana, dne 25. 4. 1975

Predsednik DS:
Peter Peklaj

Gornje priznanje je prejel tov. Rode dne 25. aprila 1975 na slavnostni seji DS v počastitev 30-letnice osvoboditve domovine in 55-letnici obstoja tovarne.

Predstavljamo dva artikla Dekorativne

ART. 5681

Tkanino, označeno z nazivom art. 5681, smo stkali za blazinjenje pohištva z namenom, da se za minimalno ceno stke tkanina izredne kvalitete in široke namembnosti. Priporočamo jo za blazinjenje pohištva, avtobusnih sedežev, za blazinjenje kuhinjskih kotov in na splošno za uporabo povsod, kjer želimo, da bo tkanina dolgo let obdržala svoj prvotni videz in kvaliteto.

Predvsem pa priporočamo artikel 5681 pri opremi stanovanj tistih družin, ki imajo več otrok.

Za osnovo smo izbrali močan sukanec, za votek pa po posebnem postopku proizveden sintetičen kabel (teksturiran meraklon). Ker je svojstvo sintetičnega kabla izredna trpežnost, si je naš vzorčni oddelek privoščil vezavo, ki veže tkanino tako, da izstopa na površini material, ki ima najboljša uporabna

pežnosti, smo tudi vso pozornost posvetili obstojnosti barv. Za votek smo namreč uporabili prejo, barvano v masi, kar daje tkanini zagotovilo, da dolgo časa ne bo spremeniла svojega videza.

In še eno veliko prednost lahko pripisujemo tej tkanini. Zaradi svojstva sintetične substance je tkanina izredno odporna proti mazanju. Če pa se že zamaže, se jo lahko čisti. Tkanino lahko čistimo z vlažno krpo ali pa s spreji ali detergenti, ki se kupijo v vseh večjih trgovinah (uvoženi: »Janson-tepich Schen«, domači: »Tapisom« in »Teptih«).

Ko se boste odločali za nakup te tkanine, upoštevajte naše strokovno mnenje in verjemite, ne bo vam žal!

MOCQUET — ART. 8236-1

To pliš tkanino tekstilci imenujejo »kralj tekstila«. Ta naziv si je

Nadaljevanje na 6. strani

25. maj, Dan mladosti

svojevsta. Tudi barvni toni so izbrani po okusu našega tržišča. Ker smo to tkanino, kot smo že navedli, namenili zahtevam posebne tr-prislužila zaradi izrednih lastnosti in videza, poleg tega pa zaradi izredne težavnostne stopnje izdelave od vsega začetka, to je od predenja preje, tkanja, barvanja, oplemenitenja.

Za to tkanino zagotovo lahko trdimo, da je vedno odlična. Mohair mocquet je bil in bo gotovo ostal v tekstilni izbiri, kajti pri vsem napredku v znanosti in tehnologiji so se svetovno znani strokovnjaki samo na daleč približali kvalitetnemu videzu »podobnih tkanin«.

S čim si je pridobila ta vrsta blaga tako spoštovanje? Najprej moramo spregovoriti o mohair kozi, ki daje osnovno surovino. Svojevsta te surovine je podobno nekaterim vrstam volne, le da je premer vlakna debelejši in zelo malo kodrast. Zaradi tega svojevsta je vlakno bolj živo in se ga z veliko težavo pripravi za predenje. S klasičnim postopkom to sploh ne gre, temveč so za to posebno redke predilnice v svetu, ki iz mohair vlakna predejo prejo v olju. S tem načinom so jo toliko ukrotili, da so dobili prejo, sposobno za daljnjo uporabo. Ko je tkanina stkana in oplemenitena — zaživi v vsej svoji lepoti, obenem pa tudi maksimalno v vrednosti uporabe.

Ta tkanina živi z vami, sprejema vlago tudi do 32% in jo zopet odaja, kar je odvisno od relativne vlage okolja. Ta tkanina je klasična, trpežna in lepa, da ji dejansko ni para.

Glede na gornja dejstva je tudi cena za tistega, ki tkanino premalo pozna, precej visoka.

Upoštevajmo, da stane kg mohair preje okoli 310,00 din in upoštevajmo vsa dejstva in videli bomo, da je tkanina vredna in jo priporočamo za blazinjenje pohištva — zlasti stilnega, kateremu želimo dolgo let obdržati vrednost.

Nesreče pri delu

1. Pri prestavljanju vozičkov si je delavec stisnil prst, nakar je moral iskati zdravniško pomoč.

Če bi bil delavec pri delu previdnejši do nesreče ne bi prišlo.

2. Delavka si je poškodovala koleno, ko je padla na poledenem cestišču.

Razlog za nesrečo je bilo pole-denelo cestišče.

3. Delavka si je z vrati priprla prst na roki in ga poškodovala.

Pri opravlilu je bila premalo previdna zato je tudi prišlo do nesreče.

4. Ko je hotela delavka oditi na delo, se ji je na stopnišču stanovanja stegnila, da je pri tem padla in si poškodovala nogo v gležnju.

5. Na poti v službo je delavka stopila na prag prehoda za pešce

Naša mladina si je pridobila med vojno velik ugled, pridobila pa si ga je zato, ker jo je naša komunistična partija popeljala za seboj, ji pokazala pot in se nenehno ukvarjala z njo, jo nenehoma vzgajala in izobraževala. Ta mladina je bila pripravljena in sposobna storiti velika in junaška dejanja. Iz svojih vrst je dala med vojno nemajhno število najboljših borcev. Tudi prva leta po vojni je dosegla naša mladina velike, herojske zmagaje pri delu. In zakaj? Zato, ker jo je vodila KP, ker je delala z njo, zato, ker je bilo delo mladine pravilno usmerjeno.

Velike mladinske delovne akcije so bile v prvih povojnih letih, ko je šlo za obnovo dežele, ki jo je razdejala vojna, velikanskega pomena, tako v gospodarskem kakor moralno-političnem pogledu. Njihov gospodarski pomen je bil v tem, da je mladina s svojim prostovoljnim delom, mladostno iniciativo in z ustvarjalnim navdušenjem omogočila, da smo opravili številne pomembne in velike ekonomske naloge, ki zanje takrat naša ljudska skupnost ni imela potrebnih materialnih sredstev. Mnogi veliki objekti, kakor so avtomobilska cesta Beograd—Zagreb, železniški progji Brčko—Banovići, Šamac—Sarajevo in drugi so delo ustvarjalnih rok naše mladine. Progo Šamac—Sarajevo so mladinske delovne brigade začele graditi 1. aprila 1947. leta in je ena najdaljših železniških prog, ki so jo kdajkoli gradili mladi. Ta akcija ima še danes rekord, tako zbranih brigad na akciji, kot tudi števila brigadirjev, ki so bili pripravljene »golih rok« pomagati pri izgradnji domovine.

Tudi danes morajo mladinske delovne akcije postati oblika dela mladih, ki mora biti družbeno priznana in ovrednoteno. Z delom in vrsto interesnih aktivnosti moramo razvijati tovarištvo, bratstvo in enotnost, delovne navade, solidar-

nost... S tem bodo delovne akcije vse bolj postajale ena od oblik usposabljanja in vzgoje, v katerih bodo mladi ustvarjali na področju vzgoje, kulture in telesne kulture, pa tudi na področju splošnega ljudskega odpora, tehnične vzgoje in na ostalih področjih.

Iz naprednih mladinskih gibanj pod idejnim vodstvom KP in ZKM, je zrasla ZSM, ki se je razvijala kot sestavni del revolucionarnega gibanja delavskega razreda Jugoslavije, usmerjenega v rušenje kapitalističnega družbenega sistema, razrednega zatiranja in fašističnega zasužnjevanja, ter prežetega z idejami socializma, miru in svobode. Tako v številnih družbenopolitičnih organizacijah mladina uveljavlja svoje poglede in stališča in sodeluje pri sprejemanju in oblikovanju družbenih odločitev.

Veliko zaslug pri vodenju in uspehih, ki jih je dosegla mladina, ima tovariš Tito, revolucionar, marksist, humanist, ki je desetletja vodil našo socialistično revolucijo, je svoje delo in interese med drugimi posvetil tudi mladini.

Mlada generacija s ponosom gleda na Titovo revolucionarno delo humanista, najslavnejšega dela naše preteklosti, sedanosti in bodočnosti.

Prav zato praznuje mladina njegov rojstni dan, 25. maj, tudi svoj praznik — Dan mladosti. Smoter praznovanja dneva mladosti je, da bi v njem sodelovalo čimveč mladine in, da bi prikazali vsakoletne uspehe na vseh področjih aktivnosti mladine. Okrepilo se je tudi sodelovanje med JLA in mladino. V krajih, kjer so enote JLA in osnovne organizacije mladine, se to sodelovanje kaže predvsem v tem, da organiziramo obiske in številne skupne športne in kulturne prireditve v dneih, kot 1. maj, dan republike, zlasti pa dan mladosti in dan JLA.

Tudi mladi iz »Dekorativne« sodelujejo s kasarno »Boris Kidrič« iz Šentvida. V teh dneh so športna tekmovanja v namiznem tenisu, šahu, streljanju, kegljanju in malem nogometu. Med drugim je organiziran tudi družabni večer in ogled kasarne.

Vsako leto krene na pot zvezna štafeta mladosti s pozdravi in čestitkami predsedniku republike, Josipu Brozu — Titu, ki jo ta sprejme prav na svoj rojstni dan — 25. maja.

Štafeta mladosti je postala v preteklih letih manifestacija, ne le mladine temveč vsega prebivalstva. Najrazličnejše slovesnosti ob sprejemnih štafet, pozdravnih pismih in čestitkah tovarišu Titu, dajejo proslavi ob dnevu mladosti še pomembno družbeno politično obeležje.

TOVARIŠU TITU VSE NAJBOLJŠE ZA ROJSTNI DAN!

Rink Silva

mimo vratarja, kjer ji je spodrsnilo in si je zvila nogo v gležnju.

Z malo več previdnosti pri hoji do nesreče ne bi prišlo!

6. Ko se je delavec peljal z dela domov, je zaradi neurejenega cestišča padel s kolesa in si poškodoval palec na roki.

Delavec ne bi padel, če bi se slabega cestišča izognil.

7. Delavka je na poti v službo padla z mopedom in si poškodovala nogo.

Kadar je človek premalo pazljiv, pride kaj hitro do nesreče.

8. Pri popravilu lesenih zabojev si je delavec poškodoval mezinac desne roke in je potreboval zdravniško pomoč.

Modic Bogo

Najhujša štiri leta

Tokrat smo obiskali tovarišico Malči Kerševanovo, ki je bila zaposlena pred vojno v »Stori« — do časa, ko je kot ilegalka zaradi nevarnosti, da bi jo ujeli okupatorji, odšla v partizane.

Rodila se je na Gradišču pri Gorici leta 1914 v družini, kjer so bili štirje otroci. Že od rane mladosti jo je življenje navajalo na revolucionarnost. Doma so bili zavedni Slovenci in so imeli večkrat opravka s takratnimi italijanskimi oblastmi. Strica, ki je bil komunist, so policisti do smrti pretepli na cesti sredi vasi. To je bilo leta 1925 in Malči je ostalo živo v spominu pretepeno in zmrcvarjeno stričevo truplo.

Otroci so odraščali in ker niso mogli prenašati italijanskega terorja, so se raztepli po svetu. Dva brata sta odrinila v Ameriko, Malči in še en brat pa sta po peripetijah uspela prestopiti na takratna jugoslovanska tla. Starši so bili že starejši in niso hoteli zapustiti domačega kraja.

Po kratkem bivanju v Mariboru je prišla tovarišica Malči Kerševanova v Ljubljano, kjer se je redno zaposlila v »Stori« in si poiskala podnajemniško sobo. Tu je bila zaposlena od leta 1937.

Takoj, ko se je začela vojna, je začela Malči s svojim ilegalnim delom. V ilegalo jo je vključil Škof Vinko, predvojni komunist, ki je bil takrat tudi zaposlen v »Stori« — v barvarni preje. S tistih prvih sestankov se spominja Malči še Škofove Tončke in Ferjanove Ančke (sedaj Vajda); tam je spoznala tudi Toneta Žerjava in Draga Čiho, ki sta ji naredila kasneje v drvarnici ob hiši, kjer je stanovala, bunker za ročno tiskarno. Malči je začela v svojem skrivnem bunkerju kmalu po prvih organizacijskih se-

stankih tiskati »Slovenskega Poročevalca«. Na ciklostirnem stroju je razmnoževala material, ki so ji ga prinašali tovariši z Viča. Tudi hiša, kjer je stanovala — njeni lastniki — Jenkovi, so bili zavedni, vendar o njeni dejavnosti niso ničesar vedeli. Malči se spominja, da je tiskala »Poročevalca« tudi na posebno tenak papir tako, da so ga lahko aktivisti umesili v kruh, in ga odnašali zaprtim tovarišem.

Malči je podnevi delala v »Stori«, ponoči pa v bunkerju. Bilo je naporno, predvsem pa nevarno. V sami tovarni so maloštevilni aktivisti delali večinoma v trojkah. Iz skladišč so odnašali vse, kar je lahko partizanom koristilo: prejo, blago, ostanke... Ker so tovariši predvidevali, da je postala Malčina dejavnost prenevarna in, zaradi velike racije v Dravljah koncem maja 1942, so jo preko zveze — tovariša Vinka Škofa — poslali v partizane.

Malči je spravila najnujnejše v nahrbtnik in pričakala tri partizane, ki so jo prišli iskati na dogovorjeno mesto v gozd nad Podutikom. Odpravili so se preko Toškega čela, čez Hrušovo na Ključ. Tam se je namreč nahajala četa, v katero je bila Malči dodeljena — najprej za kuharico, postopoma pa je začela tudi previjati ranjence in opravljati ostale bolničarske posle.

Prvo hajko, »ognjeni krst«, je doživela že takoj po prihodu na Ključ. Takrat se je četa srečno umaknila.

Pri drugi hajki so se tovariši umaknili čez mejo, Malči pa, ki je morala pospraviti in poskriti še vse sledi za kuhinjo, bi morala priti na mesto, kjer naj bi se spet pridružila četi. Na poti k tovarišem se je v temni noči in ob hudem dežju zgubila in s 15 letnim dečkom, ki ga je imela s seboj, je tavala po Toškem čelu in okolici tri dni, vse naokoli pa so bili Italijani. Končno se je podala proti Hrušovu in našla tovariše, ki so jo imeli že za izgubljenega.

Tretjo večjo hajko je pričakala četa v Belški grapi, kjer so padli v zasedo in, kjer je mnogo tovarišev padlo. Tudi ranjenih je bilo čez 50.

Tovarišica Malči se večkrat spominja tistih hudih bojov in mnogi padli tovariši so ji ostali še danes pred očmi.

Iz Dolomitskega odreda je odšla Malči v 3. četo drugega bataljona Cankarjeve brigade, kjer je bila približno 4 mesece. Iz tistega časa se tudi ona dobro spomni znanega spopada z Italijani pri Jelenovem žlebu. »Na lastne oči sem videla, kako so se sovražniki metali v prepad.« Tako so se bali priti partizanom v roke.

Nadaljna partizanska pot je vodila tovarišico Malči Kerševanovo v glavni štab — Kočevski Rog, kamor so jo dodelili za kuharico v kuhinjo na posebno željo komandanta

Staneta, ki jo je poznal še iz Dolomitov. 25. oktobra 1944 je odšla Malči v bolnišnico v Spodnjem Hrastniku, kjer je po nekaj dneh rodila sina. Skupaj z drugimi tovarišicami, ki so imele majhne dojenčke, so nas evakuirali z avionom v Bari — Italija, ki so ga bili takrat že zasedli Angleži. Za nas so poskrbeli zato, ker so predvidevali, da bodo Nemci proti koncu še posebno trdovratni in da smo z dojenčki na osvobojenem ozemlju ogrožene.

Malči se je s sinkom vrnila v domovino (z ostalimi tovarišicami in njihovimi otroci) v juniju 1945. Ves čas od osvoboditve je ostala v Ljubljani, kjer živi še danes v majhnem, prijetnem stanovanju na Celovški 359.

Takoj po osvoboditvi se je tovarišica Kerševanova zopet zaposlila v Tovarni dekorativnih tkanin, od konca 1947. leta pa vse do upokojitve pa je delala pri »Iskrik«. Danes je doma, vendar še vedno aktivno dela na področju svoje krajevne skupnosti.

B. Ž. J.

OSVETLJENOST DELOVNIH PROSTOROV IN DELOVNIH MEST

Dobra in pravilna razsvetljenost prostorov in delovnih mest ima velik vpliv na organ vida in na splošno počutje organizma. Iz tega razloga je točno definirana jakost svetlobe za posamezna delovna mesta in delovne prostore v JUS-standardu. Svetlobne zahteve, ki jih določajo posamezni poklici, so razdeljene na šest stopenj: zelo majhne, srednje, velike, zelo velike in posebno velike zahteve. V teh stopnjah standarda mora najti vsak poklic svoje mesto, to je predpisano osvetlitev v luksih. Zadnje tri stopnje določajo poleg splošne tudi lokalno razsvetlitev s točno določenim številom luksov. Pri tem ne pozabimo, da je treba pri umetni razsvetljavi priložiti določen procent luksov, ki ga navaja JUS-standard.

Priporočila, ki jih daje JUS-standard se nanašajo tudi na razmerje osvetljenosti predmeta in osvetljenosti neposrednega okolja, ki naj znaša 1:3 do 1:5. Vemo, da so ta razmerja le redko kje realizirana, vendar so to minimalna razmerja osvetljenosti, ki ne odgovarjajo več sodobnim fizikalnim normam čutilnih vidnih organov in drugih reakcijam organizma. V razvitih državah so fiksirana razmerja osvetljenosti na 1:1,5.

Naslednje važno razmerje je osvetljenost neposrednega okolja delavca in širšega vidnega polja, ki sme znašati največ 1:20 do 1:30. Razmerje 1:30 pomeni razmerje med najbolj osvetljenim delovnim mestom in najmanj osvetljenim v delovnem prostoru. Razmerja predstavljajo minimalne zahteve, ki so komaj zadostne za adaptacijo očesa pri zahtevnih delih. Iz tega razloga tudi priporočamo, da drugi prostori, ki niso vezani na delovni proces in v katerih se delavec zadržuje v delovnem času, obdrže svetlobno razmerje, kot je predpisano za prostor v katerem dela. Pri prehodu iz svetlih v temne prostore je reakcijski čas očesa, da predmet opazi, zelo dolg: traja od 15–30 minut, kar daje možnost za nesreče pri delu ali pa je oviran normalni delovni proces.

Pri nameščanju svetlobnih teles, ki dajejo splošno ali pa lokalno razsvetljavo ne pozabimo na navodila, ki jih posreduje in zahteva JUS-standard, ki govori v smeri in kotu upadanja svetlobe na delovne površine in v delovne prostore. Svetlobna telesa morajo biti postavljena tako, da ne motijo delavca in da so delovna mesta osvetljena po predpisih.

Pomen barve svetlobe in barve predmetov vid olajšujejo barve posameznih predmetov in s tem omogočajo hitro razlikovanje

Nadaljevanje na 8. strani

predmetov. Vemo, da je predmete težje razlikovati, če ni barvnih kontrastov. Če barvnih kontrastov ni, je potrebna večja osvetlitev.

Od barv v svetlobnem spektru človekovo oko najbolj in najhitreje pozna rumeno barvo, ki jo uporabljamo kot svarilno barvo. Z rumeno barvo obarvamo dele gibljivih strojev, druge nevarne dele strojev, robove stopnic in podobno.

Barve naj bi bile tudi doprinos komfortu delovnega mesta in delovnega prostora. Rumena barva in barva slonove kosti ustvarjata vtis udobja in vtis manjšega prostora, dočim zelena, modrozeleno in modra barva širijo prostor in mu istočasno dajejo občutek hladnosti. Siva barva deluje nevtravno, zato je pogosto v rabi pri barvanju strojev.

Ostrina vida

Ostrina vida je relativni pojem, ki jo določajo naštetih faktorji v človeku in v okolju pri enaki osvetlitvi. Osnovna fiziološka lastnost očesa je v prilagajanju različnim virom svetlobe. Razlika je pri očeh, ki imajo majhno možnost prilagoditve, zato naj bi osvetljenost prostorov tudi iz teh razlogov čim bolj stalna in zadostna.

Fiziologi ugotavljajo, da mnogokrat osvetljenost delovnih prostorov ni tako važna kot pa količina svetlobe, ki prihaja skozi zenico in lečo v oko. Pri starejših delavcih je leča manj prožna, zenica pa ožja kot pri mladih ljudeh, zato vpada v oko manj svetlobe.

Napako zenice in leče pri starejših ljudeh popravimo samo s povečano osvetljenostjo delovnega mesta oziroma delovnega prostora. Ob šestdesetem letu starosti je osvetljenost treba dvakrat povečati, če hočemo izenačiti ostrino vida s tistimi, ki so stari dvajset let.

Ostrina vida je končno tudi odraz urejenosti centralnega živčevja in psihičnih kvalitativ z nebroj variantami, ki so težko izvedljive.

Večja osvetljenost je potrebna pri obdelavi majhnih in ozkih predmetov. Pri enaki svetlobi vidimo velike predmete bolj ostro. Ker pri tekočem delu ni mogoče zamenjati manjše predmete z večjimi, je potrebno povečati jakost svetlobnega toka.

Ostrina vida pri istem številu luksov v delovnem prostoru in na delovnem mestu pada tudi takrat, kadar niso urejeni higienski pogoji delovnega okolja. To je takrat, kadar so svetila zaprašena, kadar so zaprašena in umazana okna, kadar so zanemarjeni in zaprašeni stroji in pomožna delovna sredstva, če je zaprašen in umazan pod ali pa v primeru, ko so v prostoru predmeti, ki vpijejo preveč svetlobe. V takih nekomfortnih pogojih delavci lahko zgubijo več kot polovico svetlobe, ki jim jo dajejo pravilno nameščena svetila. S tega stališča je ocenjevati delo čistilnih grup in kadrov, ki so zato potrebni.

Poleg starejših ljudi s slabim vidom je v kolektivih tudi mnogo obolenj oči. Statistike hočejo, da je v kolektivih 30–60 % ljudi z večjo ali manjšo okvaro vida, kar lahko bistveno vpliva na ekonomiko podjetja in na kvaliteto opravljenega dela. Prav tako pa se lahko dvigne proizvodnja za vsaj 25 %, s čimer se strinjajo vsi, ki vodijo studije o svetlobi, če zvišamo nivo osvetlitve, če slabovidni dobijo očala in če delavci uporabljajo disciplinirano varnostna očala pri delih, kjer je možna okvara oči in vida.

dr. Franc Pogačar
(nadaljevanje)

Nekaj o tekočem delu sindikata

Poroča:
tov. Oto Jerman

Naša osnovna organizacija sindikata si prizadeva uresničevati sklepe 8. kongresa Zveze sindikatov Slovenije in uresničevati in izvajati določila sindikalne liste. V okviru občine Šiška, v katero spada tudi naša tovarna, se formira počitniška skupnost, da bi s tem omogočili kar najširšemu krogu ljudi letovanja. Pri tem pa se srečujemo predvsem s problemom finančnih sredstev in še ne moremo odločiti, kako bi najrealneje rešili ta problem.

Ker smo se odločili, da odstopimo od nakupa počitniških stanovanj na morju (zaradi nujnih vlaganj investicij v novo skladišče), bomo morali za letošnje leto najti neko zasilno rešitev v tem pogledu (šotori...).

Še nadalje moramo skrbeti, da bodo v okviru sindikalne organizacije lahko odhajali na okrevanje naši najbolj zdravstveno ogroženi delavci. V letošnjem letu bomo — v okviru finančnih možnosti — skušali povečati število delavcev, ki bodo poslani na okrevanje iz zdravstvenih razlogov, medtem ko bomo s preventivnim pošiljanjem v zdravilišča prenehali.

Poskrbeti bomo morali za delavce, ki iz različnih objektivnih razlogov ne morejo dosegati načrtovanega dela oziroma norm in bomo tako naredili kar največ mogoče, da bi ti delavci ne bili prikrajšani pri osebnih dohodkih.

V zadnjem času še posebno poudarjamo pomembnost športne in rekreativne dejavnosti v delovnih organizacijah. Naša športna dejavnost je v prvih pomladanskih dnevih kar lepo zaživila. V teku je akcija za organiziranje skupinskih izletov v hribe... Naše sodelovanje z občinskim sindikalnim svetom je dobro (zlasti ob pripravah na proslavo ob 30-letnici osvoboditve).

Glede na dolgoletno prizadevno delo pri naši osnovni sindikalni organizaciji smo predlagali tri naše tovariše za občinsko sindikalno priznanje »srebrni znak sindikatov Slovenije«.

Že po zaključenem poročilu tovariša Jermana smo sprejeli obvestilo, da sta prejela tovarišica Marija Murn in tovariš Iztok Kavčič »SREBRNI ZNAK SINDIKATOV SLOVENIJE« za svoje prizadevno delovanje v okviru sindikata.

Oto Jerman

Ob smrti tovarišice Zupanove

Draga Mimi!

Globoko užaloščeni stojimo danes tukaj, pred tvojim odprtim grobom, potrži ob hudi nesreči, ki je prizadela vso tvojo družino, kot tudi vse, ki smo te kdaj poznali in s tabo delali.

V nedeljo si odšla skupaj z družino na izlet, ki se je tako tragično končal, in, s katerega se nikoli več ne boš vrnila. Tvoje potovanje je končano, nam pa ostaneta v srcih le globoka žalost in svetel spomin

na dobro družinsko mater in ženo, na požrtvovalno tovarišico pri delu v tovarni, vedno pripravljeno pomagati, skromno in vedro. Tako te ohranjamo v svoji viziji vsi sodelavci in ni je sence, ki bi zatemnjevala tvoj lik.

V tovarno si prišla kot mlada deklica stara komaj nekaj čez 15 let. Pri nas si delala 21 let, od tega 13 let kot predelavka v žakardski tkalnici in, nihče se ne spominja, da bi iz tvojih ust kdajkoli slišal tožbo ali žal besedo. Vedno si bila

nasmejana, tudi če si imela težave, bodisi z zdravjem, glavoboli, bodisi kako drugače.

Doma si bila iz Guncelj pri Berčičevih in z Jožetom sta bila sosedna iz iste ulice. Hodila sta v isto šolo in se že od majhnega poznala. Od prvega otroškega prijateljstva pa do ljubezni, je bil le še korak. Dolgo sta se gledala in nazadnje sta se leta 1959 tudi vzela. Vajini začetki so bili skromni, stanovala sta pri domačih; od vsega začetka sta skrbno načrtovala svojo družinico. Jože je odšel za nekaj časa na delo v Nemčijo, da bi si s tem

Nadaljevanje na 9. strani

Nadaljevanje z 8. strani

prihranila nekaj denarja in si uredila nov, lasten dom. Rodila sta še otroka, najprej Simona nato pa še Marko. Vsi vemo, kako težko je materam z majhnimi otroci uskladiti delo doma in na delovnem mestu. Ti pa si kljub temu ostala tudi na delovnem mestu še naprej pazljiva, hitra in natančna delavka in nisi nikoli dopustila, da bi domače delo in skrbi prenašala na delovno mesto.

V prvih letih službovanja si bila tudi aktivna gasilka v naši ženski gasilski desetini. Ravno tako si delala v štiri izmenskem delu takrat, ko smo vsi morali zavihati rokave, da bi naša tovarna še bolj uspešno delala.

Ob tvojem vestnem delu doma in v službi si uspela tudi še končati osnovno šolanje.

Z družino ste radi hodili v hribe in v naravo. Svoje otroke si vzgajala vzorno in skrbno skupaj z možem; zato sta tudi z Jožetom

delala v tovarni izmenično. Gojili ste prisrčne odnose s svojimi starši in prijatelji in kljub temu, da sta si kupila prijetno stanovanje v Šiški, nisi nikoli mogla pozabiti svojih rodnih Guncelj, in te je srce vedno vleklo nazaj v stari kraj.

Premnogi načrti in želje, ki sta si jih z Jožetom zamišljala, so ostali za vedno nedorečeni.

Usoda pa je mnogokrat nepredvidljiva in udari tam, kjer jo najmanj pričakujemo.

Zgodilo se je najhujše, nenadoma, na nekem ovinku Nemške ceste se je končalo tvoja življenjska pot.

Mi pa stojimo tukaj, zadnjikrat s teboj v nemi bolečini skupaj s tvojimi najbližjimi in najdražjimi.

Še enkrat naj rečem — Mimi! Za vedno bo ostala med nami svetla podoba požrtvovalne, vestne in tovariške sodelavke, matere in žene.

Hvala ti za vse.

Ljubljana, dne 17. aprila 1975
Vinko Bezljaj

ŠPORT

V soboto, 26. 4. 1975, so se po končani podelitvi sklepov DS za stanovanja in posojila zbrali prijavitelci za športna tekmovanja, ki so jih organizirali sindikat in mladinci v počastitev proslav 30-letnice osvoboditve.

Sodelovali so: strelci, namizni tenisači, balinarji in odbojkarji, košarkarji in šahisti.

Strelci so sestavili tekmovalno ekipo iz 21 sodelujočih. Prva tri mesta so dosegli Maraž — 216 krogov, Katič — 213 in Zavašnik — 211 krogov od 300 možnih. Marinka Klančarjeva je dosegla, kot edina ženska predstavnic, odlično 5. mesto. Prvi trije so prejeli za uspeh »vikend odeje«, ostali pa, od četrtega do desetega mesta, so prejeli copate.

Odbojko so igrali »stari in mladi«. Zmagali so — seveda — stari.

Za košarkarsko tekmo so sestavili fantje dve ekipi. V šahu je tekmovalo osem šahistov, zmagal je tov. Cedilnik, drugi pa je bil tovariš Klemenc. V balinanju sta tekmovali dve ekipi s po štirimi člani. Nekoliko bolj medlo sta zaigrali ekipi v namiznem tenisu.

Kljub primerni udeležbi moramo poudariti, da bi gotovo sodelovalo v športnih igrah še več ljudi, če bi bilo vreme bolj toplo in sončno. Upamo, da bodo tudi bodoče športne prireditve tako in še bolj uspešne.

Balinarji: katera krogla je bliže »balincu«?

Pogled na športno dogajanje s terase nad jedilnico

Strelci: kdo bo boljši?

Odbojkarji v akciji

Kronika

VSTOPI:

Prijanovič Antonija — pripravljalnica

Mlakar Franc — pripravljalnica

Jama Janko — plemenitilnica

Semovič Midhat — pripravljalnica

Strašek Frančiška — tkalnica

Moroz Olga — šivalnica

Štrubelj Janez — šivalnica

Radenovič Biljana — pripravljalnica

Safarič Milka — tkalnica

Španovič Nedeljka — pripravljalnica

Vrstovšek Vlasta — pletilnica

IZSTOPI:

Šujak Čazim

Dovjak Ivanka — izjava delavca

Korevec Olga — izjava delavca

Jakil Andrej — izjava delavca

Mlakar Milena — izjava delavca

Pšak Josip — izjava delavca

Zupan Marija — smrt

Krušič Mihael — v preizkusni dobi

Škoflek Branko — odsluženje vojaškega roka

Črnič Franc — odsluženje vojaškega roka

Veselinovič Miloš — v preizkusni dobi

POROKE:

Milošević Tončka, poročena Červ

ROJSTVA:

Pestotnik Franc — sin

Pintar Milka, Peter — hči

Auer Ana — sin

Sotlar Mirko — hči

DELOVNI JUBILEJI:

po 10 let: Medle Vida, Petre Te-rezija

po 20 let: Brezovšek Marija, Dobnikar Ivan

Pismena opozorila je prejelo 8 delavcev.

ZAHVALE

Kolektivno »Dekorativne« v Ljubljani se ob odhodu v pokoj iskreno zahvaljujem za lepo darilo in vso pozornost ter razumevanje v času moje odsotnosti zaradi bolezni.

Posebno se zahvaljujem tovarišu generalnemu direktorju Rodetu za lepo in vzpodbudno pismo ob mojem slovesu.

Čestitam kolektivno »Dekorativne« za njen izredno lep 55-letni jubilej ter mu še vnaprej želim mnogo uspehov

Marjan Reich

Ali ste vedeli?

Letos mineva 500 let, odkar se je rodil italijanski kipar, slikar, arhitekt in pesnik Michelangelo Buonarroti.

Rodil se je v Capreseju 6. 3. 1475, kot drugi sin uglednega firenčana Lodovica di Lionarda di Buonarrota Simonija, ki je bil tisti čas načelnik (župan) Capreseja.

Michelangelo si je svoje prvo likovno znanje nabiral v delavnici slikarja in kiparja Domenica Ghirlandaia v Firencah (1488—1489). Ze leto kasneje je zapustil Ghirlandaiovo delavnico in stopil v kiparsko šolo, ki jo je v vrtu Medicijev organiziral in vodil Bertoldo di Giovanni.

Tam ga je kmalu opazil Lorenzo il Magnifico in ga povabil, naj kot gost živi na njegovem dvoru s še nekaterimi drugimi kulturniki. Tako je Michelangelo spoznal A. Poliziana, M. Ficina, C. Landina in nekatere druge humaniste.

(Iz tega časa ohranjeni dve deli — mado-na na stopnišču in boz kentavrov.) Nekaj pred izgonom Medicijev iz Firenc je Michelangelo pobegnil preko Bologne v Benetke, kmalu pa se je zopet vrnil v Bologno, kjer je bil do leta 1495 gost G. Aldrovandija. Tu, v Bologni se je Michelangelo temeljito spoznal z deli umetnika Jacopa della Quercie. (Tudi njegova dela iz tistega časa nam kaže-jo na to — klečeči angel s svečnikom in Sv. Prokul in Petronij.) Za časa krajše vrnitve v Firence (1495—1496) je nastal njegov »speči kupidov«.

Junija 1496 je Michelangelo prispel v Rim, kjer je za bankirja J. Gallija in po naročilu francoskega odposlanca — izdelal dva kipa: »pijanega Bakha« in znamenito »Pieta« — edino svoje podpisano delo.

Ko se je zopet vrnil v Firence, je tam dokončal vrsto že prej načrtovanih ali začeti del (Piccolominijev oltar za siensko katedralo, kip Sv. Frančiška, Gregorja Velikega, Pija I., Sv. Petra in Pavla). Iz tistega časa datirajo tudi — čudoviti David, kip »madonna Pitti«, relief »madonna Taddei« slika t.i. »Tondo donni«. Leta 1504 je po naročilu izdelal karton za fresko v upodobitvijo »Bitke pri Cassinu«. Tega dela ni nikoli dokončal, ker ga je poklical papež v Rim, kjer je (1505) izdelal že drugi načrt za monumentalni papežev nagrobnik — mavzolej. Papež je najprej načrt sprejel, nato pa ga ovrnil in hotel spreminjati, zaradi česar je užaljeni Michelangelo odpotoval nazaj v Firence. To je bil žalosten začetek dela, ki se je vlekel skozi vse Michelangelovo kasnejše življenje še 40 let! Delo je Michelangelo sicer končal, vendar v okrnjeni in poenostavljeni obliki in se prav zato še danes imenuje »tragedija della sepoltura«. Najzanimivejše mojstveno delo tega časa je Apostol Matej, eden od dvanajstih, ki jih je bila naročila »arte della Lana« 1503 za firenško katedralo.

Tako in še bolj zgoščeno je teklo Michelangelovo delo v prihodnjih letih.

Veliki kip Davida je komisija največjih takrat živečih umetnikov Italije (Leonardo, S. Botticelli, Filippino Lippi, Pergino in Piero umrl) bil moral po novosklenjeni pogodbi izklesati še 40 figur v nadnaravni velikosti in di Cosimo) odobrila in mu leta 1495 odredila prostor pred Palazzo Vecchio v Firenci.

Ob smrti najine mame se zahvaljujeta celotnemu kolektivno za vso pomoč in izrečeno sožalje, kot tudi za udeležbo na pogrebu.

Banjaž Zlato
Prošek Miloš

Ob smrti mojega očeta se iskreno zahvaljujem vsem članom delovne skupnosti »Dekorativna« za venco in izrečeno sožalje.

Ignac Franko

Ob teži izgubi moje drage mame se zahvaljujem za darovan venco in izrečeno sožalje.

Francka Zibelnik

Nato sledijo še kip papeža Julija II. v Bologni (uničen), strop Sikstinske kapele (po papeževem naročilu), ki izpričuje vse gigant-ske dimenzije Michelangelovega genija.

Za Julijev nagrobnik (ta je medtem že 1513 je za ta namen nastal po vsem svetu znani Mojzes in kipi golih mladcev, ki jih je Michelangelo 1544 podaril R. Stroziju — danes pa se nahajajo v Louvru (to so umirajoči sužnji, uporni suženj — kasneje pa še štirje nedokončani — danes v Firencih).

Ob tem nastajajo tudi načrti za arhitektonska dela: za fasado cerkve S. Lorenzo v Firencih, nato 1523 načrti za arhitektonsko rešitev Bibliotece Laurenziane v Firencih, dokonča prekinjeno delo na grobni kapeli Medici — enem najboljših primerov renesančne- ga sožitja med arhitekturo in plastiko. Po naročilu novega papeža Klemen VII. je poslikal v Rimu še oltarni zid Sikstinske kapele s »poslednjo sodbo«, ki je ob že prej poslanem stropu največji freskantski opus v Rimu.

Od arhitektonskih del Michelangelovega ciklusa so pomembnejša še: ureditev trga na Kapitolu v Rimu, stopnišče, ki vodi k palači dei Conservatori, dokonča (po smrti arhitekta Sangalla) palazzo Farnese in vodstvena dela na baziliki Sv. Petra v Rimu, pregraditev cerkve S. Giovanni dei Fiorentini, načrt za Porta Pia v Rimu.

Njegova pozna dela predstavljajo tri slavne »pieta«: v Firencih (ki ga je bil nezadovoljni stari mojster razbil in ga je kasneje njegov sodelavec zlepil), »Pieta palestrina« in »Pieta Rondaninica«.

Michelangelove risbe kažejo vso genialno risarsko moč; od detajlnih skic, do zahtevnih celotnih predlog.

Kljub temu, da se je sam imel predvsem za kiparja, je z enako močjo obvladal kiparstvo, slikarstvo in arhitekturo. S svojim tako raznovrstnim opusom, ki ga je ustvarjal več kot sedem desetletij, je ustvaril vzor renesančnega umetnika.

Michelangelo je s svojimi deli vplival ne le na svoje učence in sodobnike, ampak tudi na velike mojstre vse do današnjih dni, do Rodina in našega Mestrovica.

Umrl je v Rimu, 18. II. 1564, star 89 let.

SPOZNAVAJMO KRAJE ŠIROM JUGOSLAVIJE

Ali veste, v katerem jugoslovanskem mestu je tale trg?
(Odgovor v prihodnji številki)

»Glasnik« glasilo delovne skupnosti Dekorativna Ljubljana. Odgovorni urednik Vladimir Kočvar. — Tisk Tiskarna Ljubljana. Po zakonu o javnem obveščanju Ur. I. SRS 121-1/72) oproščeni davka na promet.